

Бесіда

ZARZAD GLOWNY
STOWARZYSZENIA LEMKOW

ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД
СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ

ЛЕМКІВСЬКИЙ ДВОМІСЯЧНИК ❖ РІК ВИДАНЯ VII ❖ Нр 1 (22) 1995 ❖ КРЕНИЦЯ - ЛІГНИЦЯ

З Новым Роком!

З новым щестьом!

II КОНГРЕС СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ

Час втіче як вода. 8-го грудня минуло рівне штырі рокы од I-го Конгресу Стowарышыня Лемкiв. Преписове штырі рокы, в якых - згідні зо статутом нашой організації - належыт скликати найвышшу єй інстанцію, яком є акуратні - конгрес. Отже, статутывы параграфы, а не лем сама охота до урядовых згромаджынь привели 10-го грудня 1994 рока до Лігници делетатiв Стowарышыня.

ІВАН РУСЕНКО

ТРЕБА НАМ НАУКЫ

Хоц маме крiпкы руки,
Хоц маме добре здравя -
Без школы, без науки
Мудрiйшы нас задавят.

Бо хоц голову маме
І мозок в тiй голові,
То мы не понимаеме,
Што о нас дахто повiст.

Бо хоц і очы маме,
Видиме як сонце сьвiтит,
Лем вшыткого, як другы,
Не можеме видіти.

Мы лем горе чуєме,
Бо серце маме в груди,
Лем того горя ниhto
Николи чути не буде.

Хто нам другом,

хто врагом? -

Мы каждому вірили;
На мотузку нас вели -
Свойой не мали мы ціли.

І мы все бiдны, голы,
Хоц маме крiпкы руки,
Бо нiт в нас свойой
школы

І свойой нiт науки.

Трудний настал час. Нес обставин до скликуваня ся. Не треба гнєска нікому долго тлумачыти, же обставины то передовшыткым - грошы. Нес великым выдатком прихати до Лігници з Любина, Польковци, шч Злоторы, та мiншо уж треба тримати ся за кыпцєпо, коли догычыт то Гожова, Кракова, шч Креници. І хоц наше Стowарышыня - бiдне, але солце - звернуло, як приобiццало, конгы подорожы вшыткым беручым учает в Конгресі делегатам, не напшо до кiнця довіря во вшыткых своїх членiв, якым почєсне звания делегата надало. В Конгресі взято учает 67,5 % делегатiв. Выстарчаючо же бы мож было пiдняти постановы Конгресу, але стыдливо мало, же бы быти захоплєным сiтуаціом в нашiй громаді.

Нєсправедливим было бы генєралiзувати справу. До 67,5 % належало бы додати хоц з десят процент, на якы зложыли ся люде котрым учает в Конгресі загородити реальны перспiкoды. І лем 20 з огоником одсокiв збагачєдiзувало проблем. Значуча бiльшiст добрi зрозумiла значыня такых слiв, як - шчырiст, чєстнiст, одповiдальнiст. Особливи того остатнє - одповiдальнiст - має ту свос найважлiйше мiсце. Бо кєд мя уж выбрали на того делегата, кєд завiрил мi хтоси кавалец свойой лемкiвской душы, і кєд з доброй, неспрiмунєнєной воли пiднял см ся

рєпрєзєнтувати себе, а - перєдo-вiштыкым - дакого, вьвязати ся з того є моiм не лєм народным, але і людскым обовязком!

Мило было смотрiти, мило было слухати з якым заангажуваньом выступляли тогы, котрым довірено вьповiдати ся в своїм і не в своїм імени, але прєци в обох припадках - лемкiвскым, нашым, болячим імени. А уж найбарже горячы і одланы душы проявили ся в молодшых віком делегатiв. Старшы лєм з апробатом позєрали, яєсли лицьом і якбы вьповiстити прагнули - в вас надыя.

Вiдомє - до надiи привыкли мы пiдходити з резервом, але прєци не мож єй не мати, коли слухат ся о осягнiнях Стowарышыня. Тiлько, за так короткiй час і в такых пєсячих обставинах (на щєстя ся поправляюг) - можут зробити лєм мшны духом люде.

Мал см замiр, на тiй перєдлiй сторони, рєчы слово о пєвєдoделєгатах, о тых 20-ох процентах. Та - зач, та по што? Кєд не доходит до них нiякiй голос, товды і мiй буде лєм голосом «вопiошного в пєсьтiннi». Шкода! Так недуже прєци треба жебы ся пошанувати. Лєм єдну слєзку доброй воли. (пр)

Вшытко о II Конгресі СЛ
— чытай на сторонах 5-10

Новини - не новини не лем з Лемковини

◆ 20 листопада в Варшавським Осередку Культуры проходил III Загальнопольскій Перегляд Культурного Доробку Народовых і Етнічных Меншости. пн «Спільнота в культурі». В імпрезі брали участ Театр Стотаришньня Лемків зо штурком А.Копчы «Остатня година» і Ансамбль «Кычера».

◆ 24 листопада в Будапешті тамтшньня русинська спільнота організувала авторскій вечер видатной поетесы Наталі Дудаш. О сій творчости бесідувала Ірина Гарди-Ковачевич. Господарьом стрічы был поета Гавриіл Гатінгер.

◆ 9-10 грудня в Палаці Спорту «Мир» в Бардіїві проходила уж XXII «Маковішка Струна», найбарже по свіднпкьм фестивалі престижова імпреза нашой Пряшвцьнны.

◆ 16 грудня на засіданню Координаційного Заряду Русинской Оброды в Пряшові наступила дост несподівана зміна на становиску ведучого нашой братньої організації в Словації. Новым Ведучым Русинской Оброды остал Миколай Ляш. Родженній в русинськьм селі Баєрівш в 1933, абсольтвент Братиславской Консерваторні, професіональній актер, выд. діяч русинской культуры.

◆ 16 грудня в Рускьм Керстурі проведено стрічу літератів Войводины. Выступувало вельох знаных творців, сербскых, малярскых і - очьвидні - руснацкых. Стріча была частно творчой караваны, яка іздит по цілій Войводіні.

◆ 16-17 грудня в Пряшові одбыл ся II Зызд Союзу Русинів-Українців Словацкой Республкы. Новым Головом Рады СРУСР выбра но Павла Богдана, по професії журналісту, абсольтвнта Університету ім. Коменского в Братиславі. Русині з уроджыня (в одріжінно од попередника), може найде з нами спільній язык?

◆ 26 грудня в Лигніці проведено перше засіданя нововыбраного Головного Заряду Стотаришньня Лемків. Усталено м.пн. плян діяня Стотаришньня на 1995 рік.

*Послухайте вышиткы люде
лемківского роду -
хто в тьм краю рідным, бідным
каламутит воду.*

*Послухайте, може ся вам
придаст тото в біді,
може навчыт шанувати
братів і сусідів*

(Амроз)

Молитовник - бойова версія

Кед лем на добре розчытате ся в «Місци для рефлексій», доразачи подумате: "О! Бракло му обьектів на ріднім сьмітнику! Уж ся не ма кого ціпляти (як бы то повіл Пан Фецьо) спосеред нашого пантеону!"

Нім, не в тьм діло. Оргіналів в нас не бракне іщы долго, предолго. Лем же подумал ем сой - ци то лем мы уж такы пошлідні, ци то лем на нас з цілом гідністю мож выливати помьї?

Гварю - "подумал ем сой". Не такій я уж быстрий, жебым так о, взял - і подумал. Прислал мі добрий приятель, до того Поляк, одбитку ксеро з «Газеты Выборчой» (31. 12.94 - 1.01.95). І хоц знам же Вы тьж грамотны, же Вы тьж чытате «Газету Выборчу» (не так - як я!), не стримал ем ся - жебы не поділити ся своіма глибокьма і гуманітарнымь пережытями по

МІСЦЕ ДЛЯ РЕФЛЕКСІЙ

прочытанню допису «Modlitewnik - wersja bojowa» авторства Павла Вроньского.

Адже, в чьм діло? Стараньом польового ординаріату выдано «Modlitewnik żołnierza». Ним то занимає п. Павел Вроньскі. В піднаголовку «Niekatolik - kryj się» прыводит з молитовника м.пн. такы цитаты: "...gdy jesteś niewierzący czy innego wyznania, nie musisz brać czynnego udziału w modlitwach. Wykonuj tylko komendy, jakie Ci są przekazywane, i nie okazuj publicznie tego, że jesteś niezadowolony".

В дописі є дуже інтересуючых піднаголовків, з барже іщы інтересуючым змістом, як «Чолгы в діянях літургіных», ци «Чого жолнір стереже», та мене найбарже захопил спосіб і ціль выконуваня "каганків" (лампадок) до "Мши". Адже: "Wewnątrz puszki wkłada się pakuty i nasączy olejem napędowym z czotgu. Jest to znak i odpowiedź dla Ojca Świętego Jana Pawła II o tym, że Wojsko Polskie Bogu dziękuje, Ducha nie gasi". Зас од страны пісенно-обрядовой потрясаючо пережыл ем (в Різдяным часі) "змілітаризувану" коляду, в якій: "W dzień Bożego Narodzenia/ W chór anielski pułk się zmienia(...) Brzmi kołęda dzielnej wiary,/ Basem huczy rocznik stary,/ a rekruty jak koguty wycią-

gają cienkie nuty." В молитовнику окрем "коляд" без ідеоологічної колізії - як пише П.Вроньскі - сусідуют зо собом «Vogurodzica» і «Ока». А вышитко тото (значыт «молитовник») польовий біскуп ген. Лешек Славої Глудзь окріслил як приятеля і дороговказ жытя жолніря. Так же - хлопці рекруты, не дримайте, розізьїте ся завчасу за тьм бойовой версії молитовником.

"Z modlitewnika można się śmiać, ale jest to śmiech przez łzy" - пише на закінчыня Автор. Зас редактор страны Ян Турнау поміщат в сусідствеі верш Едварда Качмарка «Modlitwa sceptyka» - "(...) Panie / który oddzieliłeś / światłość od ciemności (...) / oddziel mądrość od głupoty".

Не потрафлю ничого мудрішого доповісти. Годен ем лем мати вантпливу сафисфакцію - же не лем з нами быват хоц-яко.

(Петро)

ПЕРЕДРІЗДВЯНИЙ ШМУГЄЛЬ

(СПОМИН З ЧАСІВ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ НА ЛЕМКОВИНІ)

Барз тяжко было жыти Лемкам, а найтяжше в часах окупації Недост, же было бідно, то іщы треба было оддавати контингент зерна для войска окупанта і то праві задармо, бо лем палюнком платили кус людям. Але як то по-відають, же в біді человек нераз доходит до розуму. Так было і в несднім селі, далеко од міста, аж під границом словацком. Там што третій ґазда, як лем міг, брал на плечы мішок соли, або дашто інче і гайда ночом за границу; до Ондавки, Варадкы, або Полянкы.

Пред Різдвяныма сьвятамі і ґазду Штефана выгнала біда на таку дорогу - штобы кус загандлювати і купити дашто на зиму для діти і до ґаздівкы. Єдного дня, як ся уж добрі змеркло, Штефан, позбераний як на зимову дорогу, перевісил через плечы дост великій мішок соли, повязал мотузами попід пазухы, жебы добрі сідил на плечах. До ніг припаял дві дошкы, кус подібны до нарт, взял кыі до рук і давай в сторону Варадкы.

Вшытко ішло дост добрі по-каль было чысте поле, але уж під верхом в кряках, а потім в лісі, барз ся погіршало. Сьніг мяккій по пояс, а ядлівцям і сосенкам лем верхкы было видно. Треба было іти раз під гору, потім зас долину. Під гору треба было наробити ся веце руками, зас долину на ногах ціла надія.

Перший верх і долину перешол Штефан іщы дост легко, але уж на мысль приходило як то буде на другым верху, де єст граница і де - не дай Боже - зыйти ся мож з фінанцами. А ту міх тягоба, притігат ґу землі. Як бы ся человек копыртнул - годен притиснути, задусити на смерт.

Покля было тихо, іхало ся яко-так, але уж під другым верхом зорвала ся велика задуюва, што сьвіта не было видно. Треба было протерати очы од сьнігу, іхати такой на шліпо - де поведут нарти. "То добрі, же задуюва, -

подумал - замете мої шліды, не спостережут мя фінанцы". А друга мысль - о сьвятах, о дїтѣох, што дома остали - гнала до переду, помагала зносити змучыня, котре штораз барже давало ся одчувати.

На поляні спостерюг легко прикурены шліды нарт. Певно недавно перешли тади фінанцы. Так, то уж граница! Уж недалеко до Варадкы, кус през ліс, а пак просто полями в долину, до села. "Жебы лем дуювиця скоро не втихла - ходило по голові - жебы не ждали на мя фінанцы, кед буду назад вертал".

Втішений, же єст уж за границом, пустил ся з горы, помежде кряками. Не звертал увагы на курняву, на заліплены сьнігом очы. Розкрасыл ся міцно, взял кыі медже ногы і шмиґал, іхал як попаде, просто, криво, так - як несли го дошкы. До часу. Раптом взрл перед собом крячыско. Хтіл оминуты, але не встиг. Дальше был лем мяккій сьніг, не лем під Штефаном, але і в очах, і в ґамбі. Тяжкій міх соли кыцнул ним пару раз, мотузы тягнут до сьнігової перины. Змучены, мяккы ногы не годни двигнути подвійной тягобы. Кыі твердшы, але руки тіж зослабли. Та якже ся ту піддати, кед там за гором - єдном, другом - жена, діти ждуть, якже ся піддати, коли дома біда. А сьвята так близко, близко...

Привиділо ся му, же уж погандлювал, же попродав в ґорлицях товар, же купил дїтѣом колачыкы. І вернул домів, де так тихо, спокійні і тепло... Тепло? Яке тепло, одкале тепло, кед в ґамбі, в носі, кед очы ним заліплены?... "Так, так! Тш ся, тш - мигнула му ясність в обатуреній голові. - Буде ти тепло, штораз теплійше, а потім замерзнеш ту на кіст, далеко од села, од рідной хыжы. Зідят тя волкы, лишкы розвлечут дрібны кісточкы... І уж не спрібуют діти на сьвята колачыків з ґорлиц..."

Цілом силом волі клякнул на сьнігу, вытужыл мязы рук і двигнул ся на кыях. Протер очы, отряс од сьнігу і помаленькы, осторожні пустил ся долину, до села. Доіхал щесливо до Варадкы, нашол по цімі знаєму хыжу, в котрий привитал го ґазда том самом бесідом, свій - Лемко.

Оповіли сой ґаздове як то тепер окупанты пильнуют границі, котра не повинна іх ділити. Порозправляли о тым - як то тяжко в зимі през верхы і лісы іхати з міхом соли, на свою смерт, або жытя, на щестя, або нещестя родини. Побесідували тіж о своїх торговых справах; о выміні товару - соли за дуган і кроплю. Выпили тіж по порційці того шаленого трунку, котрий ослабленому Штефанови зашуміл в голові барже як задуюва на верху. Одпочнул кус Штефан, заґріл і по взаімных сьвяточных і новорічных жычынях зачал зберати ся в поворотну дорогу. Всадил до того самого мішка баньку кроплі і колесо прасуваного дугану, завісил на хырбет, привязал дошкы до ніг, взял кыі до рук і выбрал ся тым самым своїм шлідом в поворотну дорогу.

Тепер од села было міцно під гору, більше працювали руки, бо ослаблены ногы цофали ся до заду. Легше было штоправда на плечах, бо банька і дуган не тягнули так до сьнігу як сіль. З той стороны і граница была ближе, лем вітер дул більше до очы.

Штефан роздумувал о тым, же фінанцы могли найти його шліды і годни чекати на нього за кряками на границі. Ішол під вітер, осторожні, надслухуючы ци дачого н почує, не спостереже. Коли приблизил ся недалеко верхка і поляны і зза крячка надслухувал в шумі вітру, здавало ся му же чує дыму файкового і тиху бесіду. Отер з очы сьніг, стягнул з єдного уха гайштук і уж ліпше підслухал уривок бесіды: "Франц! Ком - шмуґель!"

Прикучнул Штефан низко за крячком, а його заґріта на хырбеті скоро зачала прудко примерзати до сорочки. Яке гупо міг влізти на фінанців! Зрозуміл - же лем

вітер, котрий дул міцно од вершка, остерюг го од біды і то в остатній хвили. Іщы барже студін перешла по його скорі як подумал - што бы было кед бы вітер дул з противной страны, як бы смрід кроплі, котрий чул уж од долшого часу, здрадил його до-рогу.

Смотріл Штефан перед себе і надслушувал дале. Думал о тым же скоро буде дніло, а товды скінчат ся жарты. Якбы на Штефанове жычыня, зорвал ся міцний вітер і з таким силом закрутил сьнігом, што сьвіта не было видно. Разом з вітром і сьнігом пустил ся Штефан кус в бік, коло границі і недалеко поляны переслизнул ся през ню.

Тепер уж не думал о ничым лем о тым, жебы як найпрудше, іщы перед свитаньом, переіхати лісом коло потока на другій верх. Аж коли там пристанул, посмотріл за себе і задумал ся над тым - ци фінанцы підут дальше границом і трафлят на його сьвіжы, хоц і прикурены, шліды. Кед так - будут напевно хотіти го дігонити. Для них то жадна штука, мают добры нарты, і до того знают добрі іздити на них.

Свитало. Не было часу на думаня. Постановил іхати коло ліса, найкоротшом стежком - аж на долину до дороги, котра лучыла три села: Радоцину, Долге і Чорне. На тій дорозі было більше шлідів санок і люди і там можливим буде стратити свій шлід.

Добрі ся уж выдніло, коли дишол до своей хыжы. Тихіцько, жебы домашні не чули - бо ніхто не знал о його гандлюваню, лем жена - сховал нарты, кыі і мішок з товаром на під, до соломы. Мокру одеж і обуця шмарил на пец, а з куфра вынял сухы холошні. Взял кожушанку з клинця, онучы і керпці спід запецка і аж товды, переоблечений в суху одеж і обуця, сіл сой на лавку коло выгляде.

Хоц цілу ніч не спал, і тепер сон го не памал. В голові сідили му фінанцы, в ухах гугнал іх далекій голос: "Франц! Ком - шму-

гель!" Фінанцы - то завзята натура. Кед трафлят на шлід, будут глядати, хоц тепер марна уж іх надія.

Непокій не лишал Штефана. Сідил коло выгляде, котрий николи в зимі сам не одмерзал і одхувал колічко на шыбі. Позерал єдным оком на ліс, з котрого недавно выіхал на нартах. Не видно было никого, лем вітер дале крутил, завивал сьнігом. Та о хвилю, серед білой курнявы дали ся видіти дві темны кріскы, котры векшали ся і векшали. Знал добрі Штефан што то може быти. Не было вантпливости - то фінанцы!

Звезли ся гу реченому розпутю помедже Радоцином, Долгым і Чорным, покрутили ся добру хвилю то в єдну, то в другу сторону, аж обернули ся назад в сторону ліса і о даякій час, двома чорнымы крісочками, сховали ся в білий курняві. Не прібували навет - як нераз - вывідувати ся діти, перекуплювати іх цукерками. "Тепер - думал Штефан - кильнут там дагде в лісі: »Фафлюктер Менш!«. Але тым уж мі кривды не зроблят."

І зас, тепер уж в теплі рідной хыжы, вернула до Штефана мысль - же заран запряже до санок старого почтывого Сивого што уж го ани Німці на форшпан не хтіли взяти, сховат до скрыткы

під сідиском колесо прасуваного дугану і піде до Горлиц. Старий жыдиско планно платит за дуган, але єст того шувні, та і піняз незгірший буде. Возме зо собом і перше прискладаний грош і покупит дітьом черевікы. Так, черевікы, - жебы могли вшыткы враз, цілом хыжом піти по Велиі до церкви, засьпівати »З нами Бог, разумійте языци і покаряйте ся, яко з нами Бог«... А і по колядуваню будут хтіти хлопці піти, адже влони ся просили, та єдныма черевіками не обколядуют... Піде заран до Горлиц напевно. Запряже Сивого до сань, привадит дзвіночкы, жебы весело было в дорозі і піде... А може і на колачыкы гроша старчыт?..

Остали няньовы нарты - дошкы на поді, під кычками, - в Карпатах. Але на Заході мали нам няньо о чым оповідати, а особливі товды, як сме нашли понімецькы нарты. Не на мотузкы, ци ремінці, але з окутями на ноги. І аж з двома шпугуванями. Правдивы нарты. Такы - як мали фінанцы!

Адам БАРНА

II КОНГРЕС СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ

II Конгрес Стотаришшыня Лемків отворил його Ведучий п. Андрий Копча, котрий повитал вшыткых делегатів і запрошених гості, серед котрых были: Директор Выдѣлу Культуры і Штукы УВ в Лігніци п. Збігнев Краско, Заступник Директора Справ Обывательских п. Мірослав Каспшак, представитель Объеднаня Лемків п. Василь Шост. Ведучий СЛ одчытал тіж листы гості, котры не могли приїхати на Конгрес, а то: Віцеміністра Культуры і Штукы п. Міхала Ягелю, Керівника Ансамбля «Лемковина» п. Ярослава Трохановского, Керівника Музею Лемківской Культуры в Зьндрановій п. Теодора Гоча.

За посередництвом голосуваня выбрано президню засідань II Конгресу СЛ, до котрой ввошли: п. Штефан Дичко - ведучий, п. Іван Дзядик - заступник, п.п. Міхал Романяк і Адам Барна - секретарі.

Потім выступили приведны выжше Гості Конгресу - дякували за запрошыння і жычыли делегатам добрых обрад.

Ведучий зобрания одчыгал його порядок і приступлено до выборів комісій. До Комісії Статутовой, Внесків і Постанов ввошли п. Штефанія Молодчак, п. Ольга Каня і п. Димитрий Русинко. До Комісії Мандатово - Выборчой - п. Мария Горошак, п. Лідия Дзядик і п. Ромуальд Дзюбинскій - як ведучий.

Справозданя з діяльности Стотаришшыня Лемків за час од 8-го грудня 1990 до 10 грудня 1994 представил його Ведучий - п. Андрий Копча, справозданя Ревізійной Комісії - Ведучий той Комісії, п. Штефан Дичко, засправозданя Комісії Науковой і Просвічын्या - Заступник Ведучого той Комісії, п. Ярослав Горошак.

По вычерпаню початковых - формальных пунктів порядку зобрания II Конгресу Ведучий зобрания п. Штефан Дичко отворил дис-

СПРАВОЗДАНЯ

З ДІЯЛЬНОСТІ ГОЛОВНОГО ЗАРЯДУ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ЗА ЧАС ОД 8 ГРУДНЯ 1990 Р. ДО 10 ГРУДНЯ 1994

Стотаришшыня Лемків належыт до тых організацій народных меншос-ти, котры свою діяльність зачали по вельких змінах які зашли в Польщы в 1989 році. (...) По понад пїлторарічній тымчасовій діяльності одбыло свій I-ий Конгрес, котрий на наступны 4 рокы окріслил його цілі і заданя.

I. Число членів Стотаришшыня Лемків

На гнеска мож прийняти, же наше Стотаришшыня рахує бл. 300 членів і діє в кружках: в Лігніци, Любіні, Гожові, Креници, Усто, Кунковій (?), Мальчыцях, Лугах, Михалові, Хоцянові і Чмелю. (...) Треба щиро повісти, же ани число членів, ани число кружків не можут никого задоволити. В нашій організації наступила стагнация а вшыткы знають, же не ест то нич доброго. Але не то ест іщы найгірше. Дуже гірше, же навет тоты, котры сут членами, веце, декотры члены зарядів кружків, навет члены Головного Заряду, не все вывязуют ся зо своїх обовязків, які преця сами добровільні прийняли на себе. Мало: часами мож подумати, што більшість членів Стотаришшыня жде, же вшытко за них і для них зробит Головний Заряд. Так дальше быти не може. То правда, же вшыткы дієме за дармо, але памятайме, што суспільна діяльність ест підставом таких організацій як наша.

Де ся поділа тота охота, котра была на початку нашой діяльности? Треба мати надію, же одповід на то зьвіданя принесє хоц по части тот Конгрес. (...) Діют головні члены Стотаришшыня медже 40 а 50 роком жытя, барз мало ест молодых і то ест барз прикре. Бо хоц не все сила організації ест в ей числі, то добрі як єдних діячи можут змінити другы, найліпше молодшы. З другой страны не мож забывати і о досьвідчыню, котре мают люде старшы.

II. Головний Заряд - справы персональны

На I Конгресі СЛ, котрий одбыл ся 8 грудня 1990 р. в Лігніци покликано Головний Заряд в складі: Андрий Копча - ведучий, Петро Трохановскій, Ярослав Горошак - заступники ведучого, Адам Барна - секретар, Штефан Косовскій - скарбник, Штефанія Дубец, Ольга Каня, Мирослава Хомяк, Славомир Молодчак, Миколай Падухович, Димитрий Русинко - члены. В таким складі Головний Заряд діял до кінця 1991 рока, коли то пан Адам Барна зрюк ся секретарюваня а пан Димитрий Русинко членства. На зобраню Головного Заряду початком січня 1992 р. піднято постановы, же:

- 1) приймає ся резигнацию п.п. Адама Барны і Димитрия Русинка,
- 2) членом Головного Заряду буде пан Павел Стафиняк, котрий на I Конгресі был на 12 місци в голосуваню на членів до Головного Заряду (11- тох першых входило),
- 3) секретарьом Головного Заряду в місце п. Адама Барны буде пан Штефан Косовскій,
- 4) скарбником Головного Заряду буде пан Павел Стафиняк.

В тым складі Головний Заряд діял до II Конгресу. През 4 рокы одбыло ся 26 зобрань, што дає середньо єдно зобрания на два місяці, хоц перед важныма імпрезами зобрания одбывали ся частійше (нп. перед II Сьвітowym Конгресом Русинів, Лемківскыма Ватрами на Чужыні, ци перед II Конгресом СЛ).

III. Реалізация постанов I Конгресу

1. Конгрес зобовязує Головний Заряд до:

- a) піднятя старань зміряєчых до забезпечын्या лемківскій народній меншости мандатів в Соймі Річпосполитой Польской.

Вшыткы ординації выборов до Сойму РП (в 1991 і 1993 р.) не забезпечили ниякій народній меншости ани єдного мандату "з уряду", хоц забігали о то вшыткы народны меншости. Штоправда ест проєкт Секції Народных Меншости при Гельсінскій Комісії, Прав Чловека, жебы Лемкы, попри Українцях, Німцях, Білорусах, Литовцях, Ромах і Словаках мали право "з уряду" до єдного мандату в Соймі (в роботах над тым проєктом браз уділ ведучий Головного Заряду СЛ), але на днешній ден проєкт ест лем на папері, а

II КОНГРЕС СЛ

кусно над справозданнями з діяльності Головного Заряду СЛ за минулу каденцію і вступним програмом для нового заряду.

В дискусії голос заберали:

Пан Ярослав Горошак - Заступник Ведучого СЛ, котрий м.ін. повіл:

— *што ся не удало ГЗ СЛ зробити, а то впровадити родинну атмосферу, спотыкати ся не лем члены ГЗ, але і кружків, а тіж вшыткы прихильники; жебы то было не лем на Ватрах, але і частійше,*

— *не было відповідного заінтересування ся кружками, котры напевно часто потрібували духовой, а може і організаційной помочы,*

— *треба зберати ведучых кружків і додавати отухы до діяльності попрез выміну спільных досвідчынь,*

— *вчыти молодіж треба систематично і до кінця, не мож ждати на молодіж уж тепер, бо она приде за пару років, важне ест же ся вчыт, лем ест то іщы мало.*

Пані Олена Дуць-Файфер дала добру оціну того што зроблено дотепер і ствердила:

— *критикувати ест барз легко, тяжше ест дашто зробити, помочы, а як наразі - то лем горстка люди ест видочна,*

— *в Объеднаню Лемків критикуют нас фальшыво, але як ся обсервує, росне популярніст і претіжж Стоваришыня Лемків, видно, же ест штотраз веце тых, котры хотілі бы спілпрацювати з нами,*

— *хоц так трудно, тяжко, не треба згынати хырбета, але спокійні діяти, бо не маме ся чого стыдати.*

Пан Андрий Копча, корыстаючы з нагоды, звернул ся до Директора Выд. Культуры і Штуку УВ о окріслія можливості дофінансування в надходячым році Ватры і выдавництва. Был тіж заінтересуваній можливістю отримання льокало в котрым обрадує Конгрес. Отримал дост тепшы, але і дост загальны одповіді.

Пан Ваньо Ковальчык - член Ревізійной Комісії переказуючы свої пропозиції, м.ін. повіл:

СПРАВОЗДАНЯ З ДІЯЛЬНОСТІ СЛ

окрем того зостал опротестований през ОУП і Объеднання Лемків, котры одмавляют... Лемкам права до іх представника в Соймі.

б) выступліня до Польской Академії Наук або до інчых науковых установ РП о выдїліня науковой інституції занимаючої ся лемківскыма справами

Не выступлено ани до Польской Академії Наук, ани інчых науковых установ РП, бо на днешній ден не маме (може окрем єдного) наших самодільных науковців а чужы не все сут заінтересуваны вірогідным представлїньом лемківскых проблемів. (...) Треба єднако спомнути, же декотры польскы професоры, як В.Вітковскі з Кракова, Г.Фонтаньскі з Катовиц, ци Я.Альбін і Ю.Сітек з Вроцлава прихильні підходят до лемківскых справ.

в) піднятя старань зміряючых до впроваджыня науки лемківского языка в підставовым шкільництві.

На днешній ден науку лемківского языка веде ся в Креници, Усто, Кунковій, Розділю, Любїні, Мальчыцах і Студзьонках. На жаль завішено научаня в Лігници, де зачало ся науку найперше (робил тото през три роки пан Лука Возняк). Треба мати надію, же перерва буде коротка і уж на другій рік в Лігници зас буде ся вчыло лемківского языка.

Великы заслугы в научаню як і в писаню підручників має пані Мирослава Хомяк, авторка «Першой лемківской ґраматыкы», «Лемківской ґраматыкы для діти», «Лемківскых бикв», ч. I і II і «Вчыме ся і бавиме» (вшыткы выдал як сондажовы Головний Заряд). В 1993 році вказало ся сондажове выдання «Словника польско - лемківского» Ярослава Горошака (тіж накладом ГЗ), зас внет вкаже ся, завдякы дотации Міністерства Культуры і Штуку, антольоґія поезії для діти «Мамко, куп мі книжку» Петра Трохановского.

г) выступліня до Міністерства Культуры і Штуку о дофінансуваня выдавничой і культурной діяльності.

През три роки МКШ попрез урядників Бюра до Справ Народных Меншости неприхильні односило ся до нашой організації. Кус ест в тым выны Головного Заряду - же не барз міцно наперал ся о грошы. Лем же коли на єдно ци друге писмо неє до ґнеска одповіді, а при нагоді высокої урядник Міністерства бесїдує, же не можна нам помагати, бо криво бы ся на тото смотріла Україна, то трудно ся дивувати, же так рідко старались ся о дотацию. На щестя тот рік был уж дуже ліпший і можемо уж рахувати і мы на поміч Міністерства (...) Під конец рока дістали сме 80.000.0000 зл. на выдання спомненої антольоґії діточої поезії. На 1995 рік хочеме просити Міністерство о дотацию бл. 500 милионів (на старий піняз - очевидні). Кілко з того дістанеме - час покаже.

д) піднятя старань о выеднаня для потреб СЛ ґрунтів на Лемковині.

Не зроблено того, бо раз же не было гроши, а по друге - не было концепції загосподарюваня таких ґрунтів. Окрем того чекали сме на уставу реприватизаційну.

е) розважыня можливості організації через СЛ лемівской культурной імпрезы на Лемковині.

През 4 роки тото ся не стало, бо не было фінансовых можливості, не было і концепції такой імпрезы, зас робліня іщы єдної Ватры не мало бы сенсу. Але 29 жолтня того рока в Бортым дішло до порозумліня медже членами ГЗ СЛ: А.Копчом, П.Трохановскым і П.Стафіняком а Радом Музею Лемківской Культуры в Зындрановій: Ф.Ґочом, Є.Дзядошом і В.Грабаном же бы в Креници організувати медженародний перегляд русинской культуры.

є) навязаня контактів з тлєвізіюм і інчыма засобами масового переказу в ціли проваджыня програмів інформуючых польску громадскіст о лемківскій народній меншости і уповселюднючых ей культуру.

В тій справі сут даякы ефекты (головні в тлєвізіюм), хоц треба повісти, же і з них не все мож быти задоволеным. І так, недуже писало і бесїдувало ся і II Сьвітowym Конґресі Русинів в Креници, хоц запрошены были на нього вшыткы рахуючы ся єдиниці масового переказу. Не было тіж ани єдного векшого репортажу о Лемківскых Ватрах на Чужыні (не рахуючы короткых інформаций) Єднако треба щиро повісти, же в остатніх 4 роках бесїдувало ся і писало о Лемках і іх справах більше як през 40 років ПНР. На добру оціну

◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆

заслугує програм «U siebie», котрий сумлінні інформує о наших справах. Тіж Польське Радіо Вроцлав в січні 1992 представило пілгодинну авдицію о Лемках з уділом ведучого ГЗ СЛ. Пишит о нас газеты, хоц не все правду (хоцбы «Конкреты» в серпни 1992 рока.

ж) навязаня контактів з братніма організаціями в краю і за границьом,

Найліпше спілпрацювало ся нам зо Товаришыньом «Руска Бурса» в Горлицях, котрого члени од трьох років помагают нам при організації Лемківской Ватры на Чужині. Помогли і при II Сьвітовым Конгресі Русинів.

В останнім часі навязали мы спілпрацу з Радом МЛК в Зындрановій (спільна організація тогорічної імпрезы «Лемківска Осін»). Од двох років СЛ в Гожові і Лугах спільні зо Товаришыньом Любителів Лемківской Культуры організуют в Гожові «Стрічы з Лемківском Культуром». Треба ту підкріслити поміч зо стороны воевідських Власти в Гожові. Спілпраца з Русинським Демократычным Кругом «Господар» ограничат ся до кореспонденції; СЛ поперат діяня РДК «Господар» в його старанях репрыватизаційных.

Найпланнійша ест спілпраца з Объеднаньом Лемків. Штоправда были дві пробы - стрічы зарядів обох організацій, в вересні 1991 рока в Горлицях і в лютым 1992 в Ліґниці - навязаня спілпрацы, але на стрічах ся скінчыло. СЛ не было і не ест заінтересуване спілпрацом, в котрій една сторона хоче быти гором над другом. Окром того, члени ОЛ де лем можут очырняют нашу організацію.(...)

Барз добрі мают ся контакты з братніма організаціями зза границі, головні з Русинськом Обродом в Словації. І так - 24/25 марця 1991 делеґация СЛ в числі 10 осіб брала участ в I Сьвітовым Конгресі Русинів. (...) На Конгресі покликано Інтерреґіональну Раду Русинів, а членом той Рады остал Ведучий СЛ Андрий Копча. Признано тіж нашому Товаришыню організацію II Сьвітового Конгресу Русинів в Крениці. (Автор «Справозданя» не спомнул о спілпраці Редакції «Бесіды» з русинськыма організаціями в Україні, Угорщынї, ЗСА, а особливі в Югославії - котра має ся штонайменьше добрі - Ред.)

з) выступліня до Власти міста Горлиці о зверніня Руской Бурсы.

В тій справі писали мы 14 грудня 1991 р., але в одповіді з 3 січня 1992р. Бурмістр Горлиці повідомил нас, же до часу схваліня уставы о репрыватизації як тіж выпроваджыня ся з бурсы дітячого шпыталя не може підняти ніякой постановы, тымбарже што о зверніня бурсы забігают інчы лемівскы, як тіж і українскы організації. Реактивуваня Товаришыня «Руска Бурса» в Горлицях дакус поясніло ситуацію. На стрічы з представниками інчых лемківських організацій (окром ОЛ) в днях 29 і 30 жолтня 1994 постановлено же вшыткы они зрікают ся прав до Руской Бурсы на річ Товаришыня «Руска Бурса». Кінцьову постанову в тій справі підняв Головний Заряд СЛ на зобраню 27.11.1994, де застережено собі право до ей зміны, кед бы власти не признали бурсы лем Товаришыню «Руска Бурса».

и) выступліня до одповідніх законодавчих і виконавчих власти РП о одданя лісів і нероздислопуваных нерухомости Лемкам - правовитым властителям як тіж і одшкодуваня за роздислопуваній масток а тіж о еквівалент з причыны втраты вартости мастку і браку доходів вынікаючых з позбавліня правовитых властителей можливости фактычного розпоряджяня своей власністю.

Товаришыня наше зараз на початку своей діяльности звернуло ся до Премьера Мазовецкого о направліня кривд по Акції «Вісла». В одповіді, котру підписал Міністер Александер Галь, повідомлено СЛ, же покля не буде уставы о репрыватизації, не мож буде направити кривд по Акції «Вісла» (...) В 1991 році Сенат РП потупил Акцію «Вісла», але то было вшыткы, што зробили Власти Польщы в тій справі.

2. Конгрес признає I етат Редакції «Бесіда» і I етат для Бьюра Головного Заряду СЛ. Єдночасно уповажняют ГЗ до збільшыня етатизації в припадку заіснуваня такой потреби і можливости фінансуваня.

Не признано Редакції «Бесіда» ани Головному Зарядови етатів, бо не было фінансовых можливости. Писали мы в тій справі до МКШ (письмо з дня 15.08.1992), але одповіді не дістали мы до гнеска. Та на стрічы 1 липця 1994 рока Міністер Міхал Яґелло обіцял же од 1995 рока дістанеме грошы на выдаваня «Бесіды», з котрых штоправда не мож виділіти части на етат, але мож з них платити авторській гонорарий. (продолжыня на стор. 10)

II КОНГРЕС СЛ

— сут великы трудности в діяльности з увагы на велике розцмаріня люди в терені; треба не лм дуже заангажуваня, але і гроши - треба найти конечні спонсорів з помедже наших люди,

— преса наша ест спізнена, «Бесіду» треба бы было выдавати частійше, раз на місяці, або хоц лем на два місяці.

Во зновленій по полуденку діскусії першым възступил пан Ваньо Дзядик, повіл м.ін.:

— Ярослав Горошак оповідал што ся не повело зробити в попередній каденції, але по мойому то не повело ся зблизьти медже Товаришыньом і Объеднаньом. Як може быти зблизьня, коли од нас ніхто не был на їх Конгресі.

— не повинни сме ся смотріти на телевізію, як там ся ділят і жрут, їх там ест дуже, а нас горстка. Як ся будеме дале і барже ділити, то нашы сусіде будут мати клопіт з головы, бо ім на тым залежыт, жебы сме ся сварили, бо буде нас штораз меньше.

Пан Андрий Копча выяснил, же він на міг быти на Зызді Объеднаня, але свое уповажніня переказал для П.Трохановского (Так - переказал, але дотерло оно до адресата в ден зызду - Ред.)

Пан Славомір Молодчак повіл:

— оціням діяльність СЛ як добру і спокійну. В Гожові мешат п. Ковальській, начальний редактор «Ватры», з котрым часто ся спотыкам і выміням газеты,

— Пан Зволінскій в остатній «Ватрі» пише о згоді і поеднаню, пропонує «грубу кріску», але на його артыкул ест одповід, же «нес народу Лемків, сут лем несьвідомы Лемкы». І тото ест образливе, бо в нашій групі ест барз дуже Лемків з выжшом освітою.

Пан Ярослав Горошак однос ся до выповідженого п.В.Дзядиком:

— Підставовий варунок до діалюгу то взаімне узнаня ся. Коли я почую од братів Лемків, котры мают ся за Українці, же «ты, Лемку, маш

(продолжыня на стор. 10)

◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆

АНДРИЙ КОПЧА

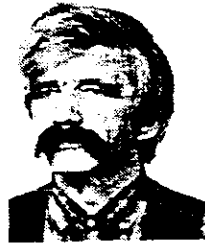
ВЕДУЧИЙ
СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ

Вродил ся 10 вересня 1954 р. в Хобьєні (вой ліґницьке). Гніздо родове: Святківка - Бортне. В 1977 закінчыл Вроцлавскій Університет (Вьдїл Культурознавства) а в 1984 р. Державну Вьжшу Школу Фільмову Телвїзійну і Театральну в Лодзі. Спілзаложытьлє Стоваришыня Лемків і од початку його Ведучий. Писменник - драматург, творец і режысер Театру Стоваришыня Лемків. Член Сьвітовоу Рады Русинів. Лемко Року 1989. Працує і мешкат во Вроцлаві.

ПЕТРО ТРОХАНОВСКІЙ

ЗАСТУПНИК ВЕДУЧОГО

Вродил ся 10 серпня 1947 р. в Пархові (ліґницьке воєв.) Гніздо родове: Білцарева. В 1966 закінчыл Православну Духовну Смінарїю в Варшаві. Автор збірок вершів, сценічных творів, репортажів, есеїв. Долголітній член «Лемковины». Спілніціатор Лемківской Ватры, спілзаложытьлє Стоваришыня Лемків. Редактор «Бесіды» і «Лемківских Календарів». Лемко Року 1984, 1987. Заводово: диригент церковноґо хору і учитель лемківского языка в Креници.

ШТЕФАН ДИЧКО

ЗАСТУПНИК ВЕДУЧОГО

Вродил ся в 1946 році в Конечній на Лемковині. Коли навчыл ся самодільні ходити по горах, приїхали панове, всадили го на фурманку і вывезли в незнане, на чужыну. Сталым місцьом побыту на чужыні сут Польковиці. Освіта - то Вьжша Школа Інженерска в Зеленой Горі і подипльомовы студії в АГГ (Краків). Працує в Комбінаті Гірничьым Міди. Покликане в 1989 р. Стоваришыня Лемків уважат за свою жытьову шансу. Женатий з Лемкыньом Штефанійом з Ізб. Маюч четверо діти - Ярослав, Томка, Аню і Борыса. Окрем діяльности в СЛ другом його пасийом сут вандрівкы по горах.

П - О - З - Д - О - Р - О - В - Л - І - Н - Я

II Конгрес Стоваришыня Лемків в Ліґници

Дорогы Сестры - Братя - Лемкы на чужыні, Достойны Делегаты, Представникы Власты РП и Запрошены Гости —

Прошу прийняти братерскы поздоровліня и найліпшы жычїня для II-го Конгресу СЛ од Президїї и Членів Рады Музею Лемківской Культуры и моєй скромной особы суспільно-громадского Керівника МЛК в Зиндранові, - з рідной Землиці.

Красно, - щиро дякую за запрошыня на II Конгрес, за памят о Лемках в Ріднім Гнізді, но на жаль не зможу быти з Вами на Конгресі з причин послабленого здоровья.

Щиро жычу овочных обрад, розумных постанов и плане в дальшым діяню для добра лемківской культуры, для нашого існуваня и розвитку в єднаню вшыткых Лемків в Краю и в світі - так смутно на гнес поділеных. Жычу Вам Делегаты и нововибраному Головному Зарядови СЛ лем великих досягнень в Вашых трудах и міцноґо здоровья. Жычу Вшыткым Лемкам вигнаным на чужыну - вертати до Рідного Гнізда, яким для нас єст Лемковина.

В Вашых діянях дай Боже Счастья —

**Ваш сын Лемковины
Фецьо Гоч**

Зиндранова 6-12-1994

II Крайовий Конгрес Стоваришыня Лемків — Ліґница

Щиро і сердечно дякую за запрошыня на II Крайовий Конгрес Стотаришыня Лемків.

На жаль, стан мого здоровья не дозволят мі взяти участ в тий барз важний для нашой Спільноты події. Мимо того, душом і серцьом єм з Вами, то і числійте мя - як бым там был.

Жычу Вшыткым Учасникам Конгресу доброго здоровья, овочных обрад і піднятя важных постанов, якы бы поліпшыли стан нашой матеріальной і духовой культуры та поправили жытя і долю нашого бідного, розбитого народа.

З пошаном і любовю —

Ярослав Трохановскій

Біпянка, 1994-12-07

АДАМ БАРНА

ВЕДУЧИЙ
РЕВІЗИЙНОЇ КОМІСИЇ

Вродил ся 25 листопада 1926 р. в Чорным, д. пов. Горлиці. Весном 1945 р. вступил до Червеной Армії і перешол з ньом до Праґы. По війні вернул до рідной хыжы, до родичів, котры не піддали ся пресії переселїня на

Україну (в Чорным остало лем 10 родин). В 1947 р. переселений до Хобьєні н.Одром. В 1951 р. розпочал працу в книговодстві, котру продолжал на ріжних становисках, аж до переходу на ємерытуру в 1987. В меджечасі (1968) здобыл середню освіту. Одданий церковний діяч. З покликаньом СЛ влучыл ся щиро в діяльніст нашой організації. Автор монографій «Парафія Православна в Ліґници» і «Од Конгресу до Конгресу». Сталый кореспондент «Бесіды».

МИХАЛ РОМАНЯК

ЗАСТ. ВЕД. РЕВІЗИЙНОЇ КОМІСИЇ

ЮЛІЯ ПРОКОПЧАК

СЕКРЕТАР РЕВІЗИЙНОЇ КОМІСИЇ

Не надіслали біографій і фотографій

ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД СТОВАРИШНЯ ЛЕМКІВ

ZARZAD GŁÓWNY STOWARZYSZENIA ŁEMKÓW

59-220 LEGNICA, ul. Roosevelta Nr 1

Skr. pocztowa 100

СТОВАРИШНЯ ЛЕМКІВ
ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД

Наше банкове конто:

ZARZAD GŁÓWNY
STOWARZYSZENIA ŁEMKÓW
PKO BP Oddział w Legnicy
Nr 39518-75893-132

Лієниця , 11. 03. 1992р.

Д О Р О Г И Л Е М К И

Глядаме кольпортерів, котры будут пренумеровати вецы як одну газету і продавати другим лемкам по усталений през Стіваришнн цїні. Обнижыт тото цїну одной газеты. Одна газета выслана почтом ест два раз дорогша - о оплату почтову. Заплату за газеты просиме вплачати на банкове конто Стіваришнн на пересыланых почтовых друках.

ГОЛОВНИЙ ЗАРЯД

СТОВАРИШНЯ ЛЕМКІВ

ДЕКЛАРАЦІЯ

ЗО СВЯТОЧНОГО ВЫГОЛОШІНЯ КОДІФІКАЦІЇ РУСИНЬСКОГО ЯЗЫКА НА СЛОВЕНЬСКУ

Русины на Словеньску не могли довгы рокы офіціално ужывати свій материньскый язык, розвивати го і довести аж до такой подобы, жебы ся го могли учіти діти в школах, жебы на нім могли быти выдаваны новинкы, часописы і книжки, жебы на нім мож было слухати высыланя з радія і телевізії, жебы на нім грав русиньскый театр і т. д. Переважна часть Русинів не прияла адміністративно наряджений український язык за свій материньскый.

Але теперь, коли двері демократії, а тым і розвитку духовной культуры ся отворили намного шырше, выникла можность направити тоту кривду, зроблену колись на Русинах, вернути їм назад їх материньскый язык і дати їм можность такого самого духовного розвитку, яку мають остатні народности Словеньской републікы. Тот довгочеканий день настав днесь, коли можеме святочно выголосити:

Мы, представителі народностной культурно-сполоченьской організації Русинів на Словеньску - Русиньской оброды, котры сьме ся зышли ту, в главнім місті нашой країны. Словеньской републікы, Братіславі, перед представителями Народной рады Словеньской републікы, влады Словеньской републікы, заграничныма і домашніма гостями святочно декларуеме, же починаючі днешнім днём, наш русиньскый язык выголошуеме за язык норматівный, за язык кодифікований. Починаючі днешнім днём, русиньскый язык ся ставать літературным языком Русинів на Словеньску.

Тото наше выголошіня докладаме научно обоснованым і реномованыма лінгвістами підтвердженым описом графічных, правописных і языковых норм і средств народного языка Русинів на Словеньску, основныма учебниками нашого языка, творами красной літературы і остатніма періодічныма і неперіодічныма выданнями.

Кодифікація языка є єдным з основных знаків літературности каждого языка. Кодифікований русиньскый язык нам дасть можность доказати, же в нім є вшытко потрібне на выражіня думок, чутя і надій днешнёго модерного чоловіка, так як і в остатніх сучасных модерных языках.

Братіслава, 27. януара 1995 року

Координачный выбор Русиньской
оброды і участници святочного акту

◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆ ПОДВОРЕЦ СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ ◆◆◆

ДИМИТРИЙ РУСИНКО

СЕКРЕТАР ГЗ СЛ

Вродил ся 8 вересня 1941 рока в Перунці, гміна Тылич. По выселіню замешкал в Вількоціні к/Пшемкова. Од 1971 р. мешканец Ліґниці. Освіта піл-выжша, педагогічна - учитель заводу. Спілзаложытель СЛ, Член ГЗ в першій кадэнці. Ведучый Кружка СЛ в Ліґниці од 1989 до 1992 р. Положыл великы заслугы в функціонуваню сідибы Головного заряду СЛ. Актыўный член Театру Стоваришыня Лемків.

ОЛЕНА ДУЦЬ-ФАЙФЕР

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродила ся 9 серпня 1960 р. в селі Уязд к/Сьроды Шлеской. В 1961 р. родиче по долгым гляданю гадзівы в горах, оселили ся в Устю Рускым. В 1985 р скінчыла на Ягайлоньскым Університеті руску філологію, в 1989 психологію, а в 1992 р. історію штуку. Вшыткы три магістерскы праці посвятила лемківскій проблемі. Тепер є на III році докторскых студий ЯУ. Оpubлікувала парунадцет науковых і популярно-науковых статей з ділу лемківской культуры. Выдала збірку поезіи «В молитовным блюзнірстві» (Новий Санч 1885). Брала участ в крайовых і медженародных науковых конференциях. Од понад 10-ох років актыўні участвує в лемківскым жыттю-быттю.

МАРЮШ ГРУША

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродил ся 1 серпня 1969 р. в Гожові Влкл. В р. 1984-89 вчыл ся в Механічным Технікум в Гожові. В 1989 році розпочал студіи в Выжшій Школі Педагогічній в Зеленой Горі, яку закінчыл з дипломом магістра в 1994 р. Працує як учитель в ЗСМ в Гожові. Враз з професійным усамодільніннєм, актыўні взучыл ся до діяльности в Стоваришыню Лемків.

ПАВЕЛ СТАФИНЯК

СКАРБНИК ГЗ СЛ

Вродил ся 10 марца 1952 р. в Злоторіи. Родове гніздо - Богуша. В 1975 закінчыл Економічну Акадмію во Вроцлаві і зачал працувати в Комбінаті Міди в Любіні. В 1990-91 рр. мешкал і працувал в Крениці, старал ся оселити в Горах враз з родиною. Коли выявило ся то неможливым, вернул до Любіна, де працує на відповідальным становіску головного книгового до днес. В 1991 р. покликаний до Головного Заряду СЛ, веде фінансы нашого Стоваришыня. Од выжше спомненого часу провадил тж видавництво і кольпортаж вшыткого твореного в рамках СЛ.

МИРОСЛАВА КОПЫСТЯНЬСКА

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродила ся 17 лютого 1975 р. Мешкал на сталі в Чарній к/Устя Руского, студіює на Університеті Маріи Складовской - Кюрі в Жешові. Належыт до Ансамблю «Лемковина». Як подає в біографіі - пібує писати вершы, інтересує ся малярством, музыком. Любит горы і близкы сут ій справы лемківского народу.

ВАНЬО ДЗЯДИК

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродил ся 22.09.1939 в Фльоринці. Переселений до Михалова; в 1958 закінчыл Технікум Економічне в Ліґниці. Од молодости тягнуло го до свого слова, выховал ся з «Нашом книжком», по котру сам написал до «Карпатской Русии». Роками был натхненым чытачом і корреспондентом «Нашого Слова». В 1969 р. заочні закінчыл Економічну Акадмію во Вроцлаві. Працує в Західнім Банку в Злоторіи на становіску директора. Зо Стоваришыньом Лемків звязаний од часу його заложыня. Актыўный член Театру СЛ.

ШТЕФАН КОСОВСКИЙ

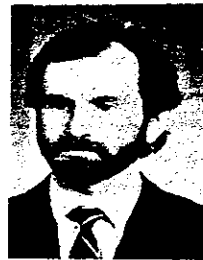
ВЕДУЧИЙ ВЫДАВНИЦТВА СЛ

Вродил ся 13 січня 1953 р. в Гневомежу к/Ліґниці. Гніздо родове - Ізбы. Закінчыл IV Українскій Загальноосвітній Ліцей в Ліґниці, по чым Вроцлавску Політехніку. Спілзаложытель Стоваришыня Лемкіє і Заступник Ведучого Заложытельского Заряду в 1989-90 роках. Член, а од 1991 р. Секретар Головного Заряду СЛ. Враз з женом Йоанном актыўні участвує в діяльности нашего Стоваришыня - Театрі СЛ, выдавництві, організації Лемківскых Ватр на Чужыні і всяди там, де вымагаг того народна потреба.

ІГОР ГОРОЩАК

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродил ся 7 вересня 1953 рока в Хоцянові. В 1972 р. закінчыл Загальноосвітній Ліцей в Любіні, а в 1978 сту на Академіі Грничо-Гутничий в Кракові. Працує як інженер в прінцитві міди в Любіні. Спілтворця першой Ватры в Михалові (1979) і актыўний спілорганізатор наступных Лемківскых Ватр на Чужыні. В роках 1981-87 член Ансамблю «Лемковина». Член Стоваришыня Лемків од його заложыня, Член - заложытель Стоваришыня «Руска Бурса» в Горлицях.

СЛАВОМИР МОЛОДЧАК

ЧЛЕН ГЗ СЛ

Вродил ся 3 квітня 1967 рока в Гожові Влкл. Родове гніздо - Королева Руска - Богуша. Середню освіду здобыл в Гожові, по чым закінчыл выжшу Школу Інженерску в Зеленой Горі. В роках 1987 - 1992 член Ансамблю «Лемковина». Член Головного Заряду СЛ в першій кадэнці (товды наймолодший член). Актыўний діяч в лемківскым середовіску Гожовщины. Організатор імпрезы «Стричы з Лемківском Культуром» в Гожові. Працує учителем в Гожові.

II КОНГРЕС СЛ

СПРАВОЗДАНЯ З ДІЯЛЬНОСТІ СЛ

право істнувати яко Лемко" - то буде перше слово до згоди. Але як я не чую згоди на тото - же я єм такій, то яка може быти бесіда, о чым? Я мам в себе грубий плік писм п.Шоста, п.Галя, котры нас оплювають дословні, шлют тото всяди, до університетів, до ряду, до сейму, де лем ся даст - жебы нас не узнали припадком. Бо што ся стане? Великій українській нарід страстит на тым? (...)

Бесідуячы о деякых нечесных діянях ОЛ, приводячы свідчяня люди обізванных в тых справах, Я. Горошак звернул ся до п.Шоста:

— *Вы сте делегат того Объеднаня. Найперше ся сами шануйте, чесно постуцуйте, в тым і з нами. Перестанте плювати, перестанте повідати же сме темнякы, же сме не-свідомы. Мы свідомы, лем маме інчу свідоміст як Вы. (...) Шаную українській нарід. Я колиси в програмі «Отварте Studio» барже боронил Українці як они сами себе. А хтоси мі повідат - же я польонофіл. Як ся хце найти противника, то ся вынайде. Хто хце пса вдарити - то кый найде. (...) Докля не буде пошануваня - лем того хцеме - не буде спілпраці.*

Пан Василь Шост - представитель ГЗ Объеднаня Лемків повіл:

— *Я тепер як ученъ, якого выкликали до таблиці. Згаджам ся з тым што повіл Ярослав Горошак, мас тыж рацию Ваньо Дзядик. Репрезентую Объеднаня Лемків і признаю же то было скаканя собі до зубів. (...) Признаю рацию Горошак-кови, котрий боронил Українців перед шовіністами. Треба жебы сме існували на рівных правах, жебы сме спільно старали ся о зверніня лісів і направліня кривд з Акції «Вісла». (...) Маме такы самы проблемы як і Стоваришыня.*

Пан Андрий Копча бесідувал ішы о потреби згоды — *Я за пошаном еден другого, але як того не буде, то і не буде нич доброго — по чым ведучій зобрания оголосил, же треба перервати дискусію і зачати дальшы обрады.*

Покля што, през остатні штырі roky так головний редактор «Бесіды» Петро Трохановскій, як і редатор технічний Павел Стафиняк выдавали ей за дармо. Кілко коштувало то іх часу, знают лем они сами. Павлови Стафинякови належыт ся велика подяка за тото, же сам занимал ся розсыланьом не лем «Бесіды», але і других видавництв, як тіж за професіональне проваджыня фінансів нашого Стоваришыня. Інчы члены Заряду тіж за дармо выполняли свої заданя, хоц по мірі своїх можливости, очевидні.

3. Конгрес уповажняет Головний Заряд до покликаня:

а) Комісії Народного Просьвічяня

Комісія тота діяла барз актывні а ей ведучом была Пані Мирослава Хомяк, котрой заслугы в тым тематі сут барз великы. За суспільну діяльніст належыт ся Пані Мирославі Хомяк велика подяка.

б) Редакційной колегіі пресового органу СЛ «Бесіда»

Колегія така остала покликана в складі: Петро Трохановскій - головний редактор, Павел Стафиняк - редактор технічний, кореспонденты: Адам Барна, Ярослав Хомяк, Тома Молодчак і Михал Романяк. Не вшыткы члены колегіі достатпчні выполняли свої обовязкы. (...)

Заданя, котры 4 roky тому поставил Конгрес перед Головным Зарядом были ріжнородны і хоц не вшыткы повело ся выполнити, преці не мало зроблено, так для Стоваришыня, як і для Лемків. (...)

IV. Інчы формы діяльности Головного Заряду

1. Зорганізуваня II Сьвітowego Конгресу Русинів в Креници 22-23 мая 1993.

В Конгресі взяло участ 80 делегатів русинских організації, котры діют в Америці, Словації, Україні, Югославії, Угорщынї. Окрем обрад на Конгресі выступили ансамблі: Театр А.Духновича з Пряшова, Театр СЛ з Лігніці і Ансамбль ПІТ «Пульск» з Пряшова. Были тіж выставки малюнків Никифора Дровняка, сучасного русинского малярства і выставка «Лемковина в плястычній творчости діти і молодежы». (...)

2. Організація Лемківских Ватр на Чужынї в Михаловї.

Од 1990 рока наше Стоваришыня зачало спілорганізувати з мешканцяма села Михалів пленерову імпрезу «Лемківска Ватра на Чужынї». Од 1991 рока ватра палит ся уж през дві ночы і з каждым роком бере в ній участ што-раз веце люди (в тым році было іх бл. 3 тисячы), як тіж ей програм ест з рока на рік богатший. Од двох років на ей організацію дае нам грошы (по 40 милионів зл.) Уряд Воєвідскій в Лігніці, а в тім році спомогло нас тіж Міністерство Культуры і Штукы, котре забезпечыло нам 50 мил. зл. на ансамблі зза границі. На жаль, довідали мы ся о тім барз пізно, бо... на Ватрі, а по-друге - з двох запрошених ансамблів, з Закарпатя і Словації, приїхал лем тот другій. Так, же з 50 мил. використали мы лем 10, а решти треба было вернути. На увагу заслугоє факт, же гостьом тогорічної Ватры был Віцеміністер Культуры і Штукы Пан Михал Ягелло. Маме пошану в місцевых Власти, Лігніцкій Воєвода был на Ватрі уж четвертий раз.

Оціна Ватры через ей участників ест добра, хоц не вшытко дае ся зробити. Треба еднак памятати, же імпрезу організує лем жменя люди, дуже за мало, як на так велику імпрезу. (...)

3. Спілорганізація Лемківской Осени, враз з Музейом Лемківской Культуры в Зындрановї.

В імені Головного Заряду СЛ спілорганізувал тоту імпрезу кружок в Креници, зас Головний Заряд дал 5 милионів зл.

4. Діяльність Театру Стоваришыня Лемків в Лігніці.

Театр в роках 1991- 94 приготувил 3 премьеры: «Вертеп в Карпатах» Івана Русенка (10 представлінь), «На чужынї» Андрия Копчы (5 представлінь) і «Остатню годину», тіж Андрия Копчы (4 представліня). Тоту остатню драму вказано 19 листопада 1994 р. на імпрезі пн. "III Ogólnopolski Przegląd Dorobku Artystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych" в Варшаві. Зрїтели, головні Полякы, прийняли ей барз тепло. В найближшых плянах Театр мае замір приготувити драму о Никифорї (з нагоды 100-ой річницї народжыня, котра буде в маю 1995 рока), програм о лемківских концурийках.